

FİNANS

Finansman, ihtiyaç duyulan fonların uygun şartlarda sağlanması ve etkin bir şekilde kullanılmasıyla ilgili faaliyetlerdir.

Para denilince nakit ve bankadaki vadesiz mevduat kastedilir. **Fon** ise, nakit, vadesiz mevduat, nakde çevrilebilir değerler ve gerektiğinde para gibi görev yapabilecek çeşitli unsurları kapsar.

Finansal yönetimin görevi, yapılmakta olan veya yeni işlere fon sağlamak için verilen kararları gözden geçirmek ve denetlemektir. Diğer bir ifadeyle finansal tahmin ve planlama, finansal ihtiyaçları karşılayacak fonların bulunması ve elde edilmesi, fonların yatırımı ve finansal denetim sayılabilir. Dolayısıyla fon sağlama görevine ek olarak, varlık elde edilmesi veya elden çıkarılması kararları verildiğinde, finansal yönetim başta olmak üzere diğer işletme fonksiyonları ile doğrudan doğruya ilişkili olmaktadır.

Türkiye`de finans ve pazarlama 24 ocak 1980`den sonra ön plana çıkmaktadır.

Finans açısından sermaye(öz sermaye anlamında), işletmenin borç olarak sağladığı kaynaklar dışındaki kendi imkanlarını ifade eder. Ayrıca kurucuların koyduğu veya hisse senedi satın alanların sağladıkları fonları, işletmenin yarattığı ihtiyatlar, dağıtılmamış karlar gibi fonları kapsar.

Sermaye= toplam net aktifler- borçlar

FİNANSAL PLANLAMA

Finansal planlama, işletmenin gelecekte beklenen gelir, harcama, nakit akışı düzenin önceden belirlenmesine yarayan bir hesaplama sistemidir.

Finansal planlamanın amaçları: İşletme faaliyetleri için gerekli fonları sağlamak, fon temininde finansman maliyetini minimum kılmak, değişen koşullara işletmenin finansal yapısını uydurmak, fonları verimli kullanmak ve finansal dengeyi korumaktır.

Finans yöneticisi firmanın yatırım politikasını belirlerken, duran varlıklara yatırılan fonlar, bu varlıklar için ayrılan amortisman karşılıkları ve yenileme fonlarının yatırım yapıldığı zaman noktasındaki değerlerini dikkate alır. **Finansal Yönetim Politikaları:** üç tiptir. Bunlar, 1. yatırım politikası, 2. finansman politikası, 3. temettü (kar payı) politikası. Yönetici bunların karışımına kendisi karar verir.

Finansal planların hazırlanmasında uygulanan yöntemlerden biri bütçelemedir. İşletme bütçeleri, işletme amaçlarını gerçekleştirmek üzere kısa ve uzun vadeli olarak iki türlü hazırlanabilir.

1. Kısa vadeli finansal planlama (Nakit Bütçesi): bir yılı aşmayan süreler için hazırlanan işletme bütçelerine nakit bütçeleri denir. Nakit bütçeleri işletmenin belirli bir dönemdeki finansman ihtiyacını, finansmanın o dönem içindeki dağılımı ve dağılıma göre para gereksinimini göstermektedir. İşletmenin kısa vadeli finansman ihtiyaçları, hazırlanan kısa dönemli planlarla çözülür. Kısa süreli planlamanın (yıllık, üç aylık, aylık, haftalık) iki temel amacı vardır. 1) nakit ihtiyacını görmek, ona göre gerekli yatırım önlemlerini almak, 2) nakit fazlasını görmek ve ona göre yatırım alanlarına yönelmek

kısa dönemli işletme bütçeleri:

Pazarlama Fonk. İle ilgili olanlar: 1. satış bütçesi, 2. satış giderleri bütçesi

Üretim Fonk. İle ilgili olanlar: 1. direkt ilk madde ve malzeme giderleri bütçesi, 2. direkt işçilik giderleri bütçesi, 3. genel üretim giderleri bütçesi

2. Uzun vadeli finansal planlama (sermaye bütçesi): bir yıldan fazla süreler için hazırlanan işletme bütçelerine uzun vadeli işletme bütçeleri denir. İşletmenin uzun dönemde devamlı kar elde etmeleri için büyüme amaçlarına uygun olarak satışlar, piyasa durumları, personel, duran varlıklar, yatırım ve finansman unsurlarını esas alan uzun dönemli analize dayanan, uzun vadeli planlar hazırlanmaktadır.

Finans yöneticisi işletmenin uzun vadeli fon kaynaklarını duran varlıklar yatırımında kullanmak için alternatif yatırım tekliflerini karşılaştıracaktır. Bu karşılaştırmada sermaye

bütçelemesinden yararlanacaktır. Sermaye bütçelemesi, duran varlıklara yapılacak yatırımlarla ilgili teklifler arasında en uygun olanı seçme sürecidir. Geri ödeme süresi, İç karlılık oranı, net bugünkü değer yöntemi en çok kullanılan sermaye bütçeleme yöntemleridir.

FİNANSMAN KAYNAKLARI

1- Öz kaynak Finansmanı ve Kredi Finansmanı

Öz kaynaklarla Finansman: bir işletmenin sahip veya sahiplerince gerek kuruluş aşamasında, gerekse daha sonra sermaye artırım yoluyla, ya da kardan dağıtılmayarak şirkete fon tahsis edilmesine öz kaynaklarla finansman denir. Öz kaynaklarla finansmanda işletmeye tahsis edilen fonlar süresiz veya çok uzun süre için işletmeye verilmiştir.

Yatırımcıların kendi kişisel varlıklarından ayırarak işletmeye tahsis ettikleri maddi ve maddi olmayan iktisadi değerlere öz kaynaklar denir. Para, mal, bina, patent hakkı, işletme adı, marka vb. her türlü varlık öz kapsamına girer.

2- Otofinsanman ve dış finansman

Otofinsanman: işletmenin kendi faaliyetleri sonucu elde ettiği karların tümünü veya bir kısmını dağıtmayarak işletmede bırakması yoluyla sermaye ihtiyacının karşılanmasıdır.

Otofinsanman gücü=Dağıtılmayan kar+amortismanlar

İç finansman veya teknik tabiriyle otofinansman işletme sahipleri tarafından sağlanan fonlardan değil, işletmenin kendi çalışması sonucunda yarattığı finansman imkanlarını kapsamaktadır. Kredi finansmanı daima dış finansman şeklidir. Buna karşılık öz kaynak finansmanı hem iç hem de dış finansman biçiminde gerçekleşebilir. Otofinsanman bir öz kaynak finansman şeklidir ve aynı zamanda bir iç finansmandır. Mevcut işletme sahiplerinin ortaklık paylarını arttırmalarıyla veya işletmeye yeni ortaklar almak suretiyle gerçekleştirilen bir özkaynak finansmanı dış finansman grubuna girer.

3- Vadelerine göre Finansman Kaynakları

kısa, orta ve uzun vadeli olmak üzere üçe ayrılır. Bu sınıflandırma esas itibariyle kredi finansmanı ile ilgilidir. İşletmeye tahsis edilen krediler vade süresi içinde faiziyle birlikte geri ödenecektir. 1 yıla kadar olan krediler kısa, 1-3 yılı kapsayanlar orta, 3 yılı aşanlar uzun vadeli kredi olarak kabul edilir.

Kısa vadeli krediler: işletmenin satıcı ve müşteri olarak ilişkili olduğu diğer işletmelerden veya kişi ve kurumlardan sağladığı krediler, kısa süreli banka kredileri ile SSK primlerinden oluşur.

Orta vadeli krediler genellikle bankalar tarafından sağlanır. Bu krediler yatırım, donatım ve çalışma sermayesi olarak kullanılır. Dönen varlıklar toplamından kısa vadeli borçlar toplamı çıkarıldıktan sonra kalan miktara **net çalışma sermayesi** denir. **İşletmelerin çalışma sermayesini** ihtiyacını işletmenin faaliyet alanı, müşteri kredi ihtiyacı, imalat ve satış süresinin uzunluğu belirler.

Uzun vadeli krediler yatırım bankaları, kalkınma bankaları ve sermaye piyasasından sağlanır. Sermaye piyasalarında tahvil ve hisse senedi finansman aracı olarak kullanılır.

Tahvil çıkarma: şirketin kişileri hisse sahibi yapmadan, tahvillere karşılık önceden belirlenmiş faiz ödeme taahhüdü ile uzun vadeli finansman sağlama olayıdır. Yani tahvil bir borç senedir. Tahviller çıkarılış şekline göre devlet veya özel sektör tahvilidir.

Hisse senedi: sahibine şirkete ortaklık hakkı verir. Büyüklüğü oranında şirket geliri ve varlıkları üzerinde hak sahibi ve denetim sahibi olunur. Hisse senedi olanlar şirkete ortak olduklarından giren para öz sermayedir. Hisse senedi bir öz kaynak finansman aracıdır. Hisse senedi sahibinin geliri ana para ve faiz ödemeleri değil, işletmenin karının dağıtımından kendine düşen paydır. Bu nedenle tahvile göre daha risklidir.

4. Modern Finansman Araçları (FİNANSAL TEKNİKLER)

1.Faktöring: büyük miktarlarda kredili satış yapan işletmelerin bu satışlardan doğan alacak haklarının faktöring şirketi denilen finans kuruluşlarınca satın alınması işlemidir. Kısaca faktöring, fon yaratmak amacıyla ticari alacakların satılmasıdır. Faktöring kısa vadeli fon sağlama metodu olup, 60-180 gün vadeli alacaklarla ilgilidir. Faktöring yoluyla sağlanan finansal destekler alacakların tahsil edilmesi, tahsilat garantisi ve vadeden önce peşin ödeme olmak üzere üç grupta toplanabilir.

2.Forfaiting: faktöringe benzeyen, 6 ay ve daha uzun vadeli senetli alacakların ödenmesinde kullanılan bir finans tekniğidir. Daha çok yatırım mallarının finansmanında kullanılır. Türkiye de bu malların ihracattaki payı düşük olduğundan fazla bir potansiyeli yoktur.

3.Finansal Kiralama (Leasing): bir kiralama şirketinin kiracı konumundaki bir işletmenin ihtiyaçlarına uygun bir menkul veya gayrimenkul değeri satın alıp, bunu belirli bir süre için bu işletmenin kullanımına tahsis etmesidir. Kiralama işleminin konusu olan mal maddi mal olabileceği gibi, patent, lisans, marka gibi soyut mallarda olabilir. Satıcı işletme, kiralayan işletme ve kiracı işletme olmak üzere üç unsuru vardır. Leasing vergi avantajı sağladığı, teknolojik gelişmenin hızlı olduğu işletmelerde ölü yatırımdan kurtardığı için büyük ilgi görmektedir. 1950 lerde ABD de gelişmeye başlamıştır. 1985 yılında çıkan finansal kiralama kanunu ile ülkemizde uygulanmaya başlanmıştır.

Faaliyet kiralama ve finansal kiralama olmak üzere kiralama uygulamaları vardır.

Faaliyet kiralama: sözleşme konusu olan mal, ekonomik ömründen daha kısa süre için kiralanmaktadır. Kira süresi içerisinde malın yenilenmesine veya değiştirilmesine imkan verilmektedir. Türkiye`de faaliyet kiralamasına izin verilmemektedir.

Finansal kiralama: kiralama şirketi gerekli finansmanı sağlayarak malın mülkiyetini üzerine alır, malın kullanımı, montajı, bakım ve onarımı, sigorta vb. maliyetler kiracıya aittir. Kira sözleşmesi sonunda kiralanmış mal sembolik fiyatla kiracıya bırakılır.

4.Swap: Swap iki taraf arasında yapılan **faiz** ve **ana para** ödeme koşullarının önceden belirlenmiş bir şekilde değişimini sağlayan mali bir işlemdir. Faiz swapları, para swapları, mal swapları, swaption olmak üzere dörde ayrılır.

Faiz swapı sabit faizi değişken faize yada değişken faizi sabit faize değiştirir.

Para swapı iki tarafın iki ayrı para birimi üzerinden mevcut veya alacağı tahmin edilen borçlarını veya alacaklarını değiştirmeye razı olmalarıdır.

5.Risk Sermayesi: Yaratıcı, dinamik, yüksek gelişme potansiyeli ve rekabet gücü bulunan ancak yeterli finansmanı olmayan KOBİ işletmelerine uzun vadeli yatırım yapmaktır. Yatırımcı firmanın fizibilite çalışmalarına, kuruluşuna, yönetimine katılarak riski azaltmak istemektedir.

6.Diğer Finansal Teknikler

61.Opsiyonlar: sahibine belirli sayıda menkul kıymetin veya malın önceden belirlenen bir fiyattan belirli bir süre içerisinde alım veya satım hakkını veren sözleşmelerdir. Hisse senedi, döviz, faiz oranları, madenler, kıymetli metaller gibi.

62.Vadeli İşlem Piyasaları: ileri bir tarihte teslimi söz konusu olacak herhangi bir malın vadesi, fiyatı ve miktarı bugünden belirlenerek sözleşmeye bağlandığı işlemlerdir. Kesin ve bağlayıcıdır.

63.Gelecek Piyasaları: belli miktardaki mal, döviz, altın ve menkul kıymetin önceden belirlenen bir fiyattan gelecekte belirli bir tarihte teslim edileceğine dair alım satım sözleşmelerinin yapıldığı, bu sözleşmelerin el değiştirdiği üyelik esasına göre çalışan borsalardır. Bu piyasalarda işleme göre sözleşmeler standart olup, teslimat tarihine kadar alınıp satılabilir.